

ZAPISNIK

sa četvrte sjednice Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore 25. saziva, održane 06. juna 2013. godine

Sjednica je počela u 13.00 časova.

Predsjedavao je Predrag Sekulić, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora, poslanici: Branko Čavor, dr Filip Vuković, Slobodan Krušo Radović, Mićo Orlandić, dr Strahinja Bulajić, prof. dr Jelisava Kalezić, Obrad Gojković, Mladen Bojanić, Almer Kalač i Genci Nimanbegu.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici, članovi Odbora: dr Novica Stanić i Veljko Vasiljević. Pored članova Odbora, sjednici su prisustvovali: Ivana Vojinović, Marko Čanović i Danilo Gvozdenović, pomoćnici ministra održivog razvoja i turizma, i Zoran Tomić, sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Sjednici je, u skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika prisustvovao Dejan Milovac, predstavnik nevladine organizacije MANS (Mreža za afirmaciju nevladinog sektora).

Sjednici je, u smislu člana 55 Poslovnika, prisustvovao poslanik Goran Tuponja.

Rad sjednice su pratili predstavnici medija.

Pošto je konstatovano da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje, za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. PREDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OD NEJONIZUJUĆIH ZRAČENJA
2. PREDLOG ZAKONA O SOCIJALNOM STANOVANJU
3. PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UREĐENJU PROSTORA I IZGRADNJI OBJEKATA
4. TEKUĆA PITANJA

Prva tačka dnevnog reda - PREDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OD NEJONIZUJUĆIH ZRAČENJA

Uvodne napomene o Predlogu ovog zakona dala je **Ivana Vojinović**, pomoćnica ministra održivog razvoja i turizma, navodeći da su osnovni razlozi za njegovo donošenje: nepostojanje zakonske regulative u ovoj oblasti, uređivanje zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, profesionalno izloženih lica od štetnog djelovanja nejonizujućih zračenja, uslovi korišćenja izvora nejonizujućih zračenja, uslovi izrade baze podataka izvora zračenja, sprječavanje nekontrolisanog uvoza izvora nejonizujućeg zračenja, izrada registra nejonizujućih zračenja. Istakla je da se ovim Zakonom reguliše pitanje kontrole vještačkih izvora nejonizujućeg zračenja, dok je sve ono što je izuzeto iz predmeta ovog Zakona regulisano drugim propisima. Ukazano je da će se Zakon primjenjivati od 1. jula 2015. godine zbog potrebe donošenja velikog broja podzakonskih akata i potrebe usklađivanja imaoća nejonizujućeg zračenja sa onim što propisuje Zakon (izuzetak je član 23, koji će se odmah primjenjivati, a odnosi se na zabranu korišćenja solarijuma za lica mlađa od 18. godina). Donošenjem podzakonskih akata regulativa u ovoj oblasti će biti 100% usklađena sa EU propisima. Pripremljena je dinamika donošenja podzakonskih akata. Implementacija Zakona će usloviti jačanje kapaciteta državne uprave

(Ministarstva održivog razvoja i turizma, Agencije za zaštitu životne sredine, Uprave za inspekcijske poslove/ekološke inspekcije). Kao izazov je prepoznato mjerenje izvora nejonizujućeg zračenja, sistematsko ispitivanje shodno propisanom standardu a na osnovu dozvole Agencije za zaštitu životne sredine. Istaknuto je da izdavanje dozvola neće biti biznis barijera jer je krajnji cilj zaštita zdravlja ljudi.

U toku rasprave član Odbora, poslanik **dr Strahinja Bulajić** je ukazao da je Svjetska zdravstvena organizacija objavila da nije uspostavljena veza između nejonizujućih zračenja i bilo kakvih bolesti, osim što je dokazano da izaziva ubrzan krvotok i zagrijavanje tijela. To ne potvrđuje navode različitih studija po kojima ove vrste zračenja izazvaju i leukemiju. Naveo je da je zakon nekompletan i ukazao na član 2 koji se odnosi na izuzetke od primjene. Predlagaču je ukazao da je potrebno precizirati na koje se izvore odnosi Zakon, koji su stacionarni a koji mobilni izvori zračenja. Kao problem, iznio je mišljenje, može da se prepozna stav 1, alineja 3 ovog člana - "promet elektromagnetnih izvora". Postavljeno je pitanje kvalitetnog inspekcijskog nadzora, ukazano je na pitanja zračenja trafo-stanica, postrojenja za proizvodnju aluminijuma, galvanizacija, baznih stanica mobilne telefonije, radio-stanica, dalekovoda, itd. Potrebno je prepoznati nisko frekventne i visoko frekventne izvore zračenja. Kao primjer zračenja naveden je podvodni kabl za Italiju jednosmjerne struje koji može negativno da djeluje na crnogorski akvatorijum. Ukazano je da su izvori jednosmjerne struje većeg zračenja od naizmjenične struje. Postavljeno je pitanje zašto Ministarstvo propisuje način prvih i periodičnih mjerenja, kriterijume za utvrđivanje učestalosti periodičnih mjerenja, sadržaj i obrazac izvještaja o izvršenim prvim i periodičnim mjerenjima i zašto to ne stoji u Predlogu zakona. Postavljeno je pitanje zabrane građenja ispod dalekovoda. Ukazano je da je svaka žica dalekovoda izvor zračenja.

Članica Odbora, poslanica prof. **dr Jelisava Kalezić** je istakla da je svako uređivanje određene oblasti napredak ukoliko se donosi u svrhu zaštite, ali da nije pronikla u misaoni koncept onih koji su pripremali ovaj Predlog zakona. Postavljeno je pitanje što je sa brojnim baznim stanicama mobilne telefonije. Ukazano je na potrebu sveobuhvatnog regulisanja određene materije. Zakoni treba da regulišu uticaj na prirodnu i građenu sredinu, jer čovjek pripada i prirodnoj i građenoj sredini a ti uticaji nijesu jedni te isti. Problem je što se komprimovani uticaji u građenoj sredini pojavljuju kao indukovani uticaji. Zakonom nijesu prepoznati uticaji indukovanog zračenja. Objasnen je efekat indukovanog uticaja. Izrazila je očekivanje da zakonodavac makar na nivou koncepta postavi ovaj problem. Takođe, poslanica je ukazala na sadržaj Strateške procjene uticaja prostornog plana, za koridor dalekovoda 400 kV sa optičkim kablom od crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabl 500 kV sa optičkim kablom Italija – Crna Gora, na životnu sredinu. Istakla je da ukoliko se jedna materija tretira fragmentirano onda nijesmo na dobrom putu da istu uredimo na pravi način.

Član Odbora, poslanik **Genci Nimanbegu** je ukazao da nije jasno da li se tretiraju bazne stanice i repetitori ovim Predlogom zakona. Ukazao je na sadržaj čl. 15 i 46 i moguće probleme u implementaciji ovih normi.

Nakon opsežne i konstruktivne rasprave konstatovano je da su razlozi za donošenje ovog zakona opravdani i Odbor je sa **šest glasova „za“, tri „protiv“ i jedan „uzdržan“** odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona.

Za izvjestioca na sjednici Skupštine određen je Genci Nimanbegu.

Druga tačka dnevnog reda -PREDLOG ZAKONA O SOCIJALNOM STANOVANJU

Uvodnim obrazloženjem Predloga zakona **Marko Čanović**, pomoćnik ministra održivog razvoja i turizma, naveo je osnovne razloge za njegovo donošenje. Istakao je da je predmet Predloga zakona - regulisanje okvira za izradu socijalne i imovinske karte domaćinstva, sa svim podacima o socio-ekonomskom statusu (uzrast i obrazovanje za sve članove domaćinstva, zaposlenost, izvori prihoda i visina prihoda za radno-sposobne članove domaćinstva, podaci o radno nesposobnim i hronično bolesnim članovima domaćinstva, podaci

o imovini domaćinstva na teritoriji Crne Gore, kao i u ostalim državama iz kojih potiču – stanovi, kuće, zemljište, poljoprivredne zgrade, poslovni prostor), uvid (evidencija) o prethodnom korišćenju netržišnih kategorija stanovanja, uključujući korišćenje stanarskog prava i otkup stana u društvenom vlasništvu, za sve članove domaćinstva.

Predlogom zakona daće se mogućnost i podsticaj za ulaganje u oblast socijalnog stanovanja kroz privatno - javno partnerstvo, ne zanemarujući učešće države, jedinica lokalne samouprave i neprofitnog sektora.

Učestvujući u raspravi **dr Strahinja Bulajić** je iznio uvjerenje da materija Predloga zakona o socijalnom stanovanju, po nadležnosti, pripada Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje. Naveo je i da predloženi zakon može biti izvor zloupotreba, jer nijesu precizni kriterijumi za prepoznavanje prioriternih društvenih grupa na koje zakon treba da se odnosi. Postavio je pitanje da li je izradi predloženog teksta zakona prethodila sveobuhvatna analiza potreba u oblasti stanovanja. Naveo je da među prioriternim grupama nije definisana grupa „beskućnik“ što bi bila grupa od najvećeg prioriteta. Nije precizno riješeno pod kojim uslovima i na koliko godina raseljeno lice može ostvariti pravo na stan, odnosno steći objekat za stanovanje. Iznio je uvjerenje da kaznene odredbe nijesu našle mjesta u Predlogu zakona i izrazio uvjerenje da postoje odnosi koje treba kažnjavati i mimo opštih propisa o kaznama. Insistirao je na poštovanju rigoroznosti inspekcijuskog nadzora nad sprovođenjem ovog zakona.

Marko Čanović je istakao da je članom 4 Predloga zakona o socijalnom stanovanju utvrđena široka „ciljna grupa“ u koju svakako spadaju i beskućnici, pri čemu nema smetnje da se taj pojam posebno definiše na nivou lokalnih samouprava. Istakao je da su akti evropskog zakonodavstva bili osnov za ovakav sadržaj Predloga zakona, a da će lokalne samouprave bliže definisati uslove i kriterijume za ostvarivanje prava. Takođe će i podzakonskim aktima, čije se donošenje očekuje u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Zakona, preciznije biti definisano šta je objekat i ko ga održava. Ustvrdio je da je ovim Predlogom zakona napravljen iskorak u rješavanju pitanja iz oblasti stanovanja koje jeste uslov socijalne kohezije u sklopu ostalih socijalnih prava. Podsjetio je da su Zakonom o obligacionim odnosima predviđene kazne, a odredbe tog Zakona su primjenljive i na oblast socijalnog stanovanja.

Prof. dr Jelisava Kalezić postavila je pitanje postojanja i pravilnosti stambene politike na nivou države. Istakla je da postoje podaci o velikom broju nenaseljenih stanova, s jedne i velikom broju lica bez stana, s druge strane. Navela je da takva situacija implicira tvrdnju da je državi u interesu da, na nenaseljene stanove, ubira poreze, prije nego da poreze kojima već raspolaže stavi u funkciju rešavanja stambenih potreba prioriternim grupama. Istakla je da način na koji se, predloženim tekstom Predloga zakona o socijalnom stanovanju distribuira stambeni prostor predstavlja tzv. „prostornu segregaciju“ sui generis, po osnovu socijalne kategorizacije.

Predsjednik Odbora **Predrag Sekulić** izrazio je uvjerenje da će jedinice lokalne samouprave, kroz predloge lokalnog programa socijalnog stanovanja, koji se donosi za period od godinu dana, uz obavezu nadležnog ministarstva da da saglasnost na taj program, precizno utvrditi lica, odnosno grupe, obim i uslove odobravanja sredstava za ostvarivanje prava i bliža mjerila i kriterijume za utvrđivanje visine zakupnine za korišćenje stambenih objekata u skladu sa zakonom.

Konstatovano je da su razlozi za donošenje ovog zakona opravdani i **Odbor je sa šest glasova „za“, i pet „uzdržan“ odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona.**

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik **Filip Vuković**.

Treća tačka dnevnog reda – PRELOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UREĐENJU PROSTORA

Uvodno izlaganje o Predlogu zakona podnio je **Zoran Tomić** sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma. On je istakao da izmjene Zakona o uređenju prostora i izgradnji

objekata imaju za cilj da stvore uslove za kvalitetniju valorizaciju prostora, podsticanje preduzetništva i ulaganja, a samim tim i bolji život građana Crne Gore, pri čemu politika prostornog uređenja prostora i izgradnje objekata polazi od principa održivog razvoja. Predloženo je skraćivanje rokova za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola: za urbanističko-tehničke uslove sa 45 na 30 dana, i za građevinsku dozvolu sa 60 na 30 dana, a predviđene su i prilično rigorozne kazne za administraciju ukoliko je prekoračen zakonski rok za njihovo izdavanje. Predloženo je da se mišljenje Ministarstva na lokalni planski dokument, mišljenje nadležnih organa na državni planski dokument, predlog lokalnog planskog dokumenta i saglasnost Ministarstva, odnosno akt o doradi objavljuju na sajtu Ministarstva u roku od sedam dana od dana dostavljanja odnosno davanja. Zahtjevi za izdavanje Urbanističko-tehničkih uslova i izdati uslovi, kao i zahtjevi za izdavanje građevinskih i upotrebni dozvola i izdate građevinske i upotrebne dozvole, objavljuju se na internet stranici Ministarstva odnosno organa lokalne uprave, a predviđene su i kazne za administraciju ukoliko zaboravi da objavi navedena akta. Planski dokument obavezno će sadržati separat sa urbanističko-tehničkim uslovima – svako zainteresovano lice biće u prilici da i elektronskim putem vidi konkretne uslove za projektovanje i građenje objekta, što će u mnogome omogućiti investitorima brzi protok informacija o sadržini planova. Takođe, predlog je da se komunalije ne plaćaju za objekte od opšteg interesa, uključujući neke vrste hotela (4 ili više zvjezdica), čime se se stimulisati gradnja hotela visoke kategorije. Komunalije se eliminišu upravo da bi se broj ovakvih objekata, koji imaju veliki uticaj na ekonomiju i zapošljavanje, povećao. Unaprijediće se postupak izdavanja građevinske dozvole sa aspekta rokova i finansiranja, ali i učiniti efikasnijim proces prilagođavanja objekata licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom. Kaznenim mjerama predviđene su sankcije za nepoštovanje zakonskih obaveza (u pogledu načela javnosti, odlučivanja u propisanim rokovima i dr.).

U raspravi je učestvovao **Dejan Milovac**, predstavnik Mreže za afirmaciju nevladinog sektora (MANS), koji iznio mišljenje da, ako se usvoji, ovaj Predlog zakona može dovesti do ugrožavanja rada lokalne samouprave, zato što se oslobađanjem komunalnih plaćanja kod ulaganja u turističku infrastrukturu dovodi do nemogućnosti finansiranja opremanja zemljišta i javnih površina. Postavio je pitanje principa utvrđivanja objekata od javnog interesa, te naveo nekoliko specifičnih primjera koji upućuju na mogućnost zloupotrebe predloženog zakona i ukazao na potrebu izrade ekonomske analize koštanja i dobiti od uvedenih reformi.

Član Odbora, poslanik **Miće Orlandić** je u svom izlaganju iznio mišljenje da je bilo potrebno pristupiti izradi novog zakona s obzirom da je ovo već treća izmjena i dopuna postojećeg. Postavio je pitanje usaglašenosti predloga zakona sa drugim zakonima koji tretiraju ovu oblast, te razloga za uvođenje skraćenog postupka za izmjene i dopune planskog dokumenta, na osnovu sporazuma koji zaključuju nosilac pripremnih poslova i zainteresovani korisnik prostora, uz saglasnost Vlade. Tražio je pojašnjenje vezano za član 20, odnosno oslobađanje od plaćanja naknade za objekte od opšteg interesa, i postavio pitanje ko će u tom slučaju plaćati i iz kojih izvora radove na infrastrukturi.

Poslanik **Goran Tuponja** je iznio sumnju da je Predlog ovog zakona prilagođen interesima jedne grupacije i da je definicija objekata od opšteg državnog interesa takva da omogućava široki spektar zloupotreba, jer nema kriterijuma za njihovo utvrđivanje. On je iskazao mišljenje da je Predlog zakona nepotpun i nedorečen, te da treba zauzeti politički stav da se povuče iz procedure i pripremi novi zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata.

Genci Nimanbegu je ponovio neke već izrečene konstatacije i predložio da se rješenje traži u pravcu produženja rokova za plaćanje komunalija. Tražio je pojašnjenje određenih pojmova, kao što su “obalni pojas”, “obalno područje” i pitao za stav lokalnih zajednica po ovom pitanju.

Na prethodna pitanja predstavnici Ministarstva Zoran Tomić i Danilo Gvozdenović dali su pojašnjenje. Naveli su da je izvjesno da će se novi predlog zakona u narednom periodu uraditi,

ali da je ovo prelazno rješenje da bi se unificirali određeni uslovi i obaveze u svim lokalnim zajednicama na nivou države, a ne da to bude pitanje lokalnih samouprava. Lokalne samouprave jesu učestvovala u izradi ovog Predloga zakona, ali su tražili produženje roka za razmatranje.

Član Odbora, poslanik **Obrad Gojković** je iznio izričito protivljenje razmatranom aktu, uz komentar da bi njegovo donošenje donijelo veliku štetu opštini Herceg Novi koja bi se mjerila desetinama milijardi. Ukazao je da dobre investiture ne privlači oslobađanje od komunalnih obaveza i procedure za dobijanje građevinskih dozvola, već perspektivnost lokacije.

Prof. dr Jelisava Kalezić je predložila da se Predlog o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata odbije, naglašavajući da izvjesnu "normativni optimizam" treba zamijeniti suštinskim razmatranjem problema. Navela je da je ovi zakonskim aktom prekršen čitav niz principa koji možda nije u fokusu. Lokalne zajednice se moraju osnaživati, suprotno ciljevima ovog Predloga zakona. Prostorni plan morsko dobro iziskuje izradu plana obalnog područja i zaleđa, a to još nije urađeno i pored činjenice da su se ljudi iz struke izjasnili o toj potrebi. Navela je mišljenje da su stvari koje su u ovom Predlogu zakona proglašavaju opštim interesom marginalne, te da je donošenje planske dokumentacije na državnom i lokalnom nivou svedeno na neprimjeren nivo. Naglasila je da jekomunalna opremljenost inače na niskom nivou, ida ne postoje uslovi koji nam daju za pravo ovakvu politiku. Dodala je da je neophodno standardizovati terminologiju u ovoj oblasti.

Član Odbora, poslanik **Almer Kalač** je najavio podnošenje amandmana na inicijativu Inženjerske komore Crne Gore i predložio da se izjašnjavaње o Predlogu zakona odloži do rasprave o amandmanima, jer bi se time Predlog zakona dodatno poboljšao.

Član Odbora, poslanik **Branko Čavor** je konstatovao da je sama ideja donošenja zakona dobra, da će biti vremena da se još razmatra u Parlamentu, amandmanski djeluje i poboljša, te da ga treba podržati.

Predsjednik Odbora Predrag Sekulić je podsjetio da postoji želja da se pojača konkurentnost Crne Gore na nivou regiona i predložio da se pristupi glasanju.

Predlog zakona nije dobio potrebnu većinu, **pet poslanika je glasalo "za", tri "protiv" i dva su se izjasnila "uzdržan", i Odbor je odlučio da predloži Skupštini da Predlog zakona ne usvoji. Za izvjestioca na sjednici Skupštine je određen Predrag Sekulić.**

Četvrta tačka dnevnog reda- Tekuća pitanja

Četvrta tačka dnevnog reda nije raspravljana.

Sjednica je završena u 16 sati i 20 minuta.

SEKRETAR ODBORA

Radana Damjanović

PREDSJEDNIK ODBORA

Predrag Sekulić